

Miksi elinvoimaa mitataan?

Kaupungeissa ja seuduilla pannaan jatkuvasti toimeen erilaisia elinvoimamittauksia, mutta myös vetovoima ja kestävyys tulisi mainita elinvoiman ohella. Elinvoiman vertaaminen on usein monimutkainen prosessi, jossa tulokset vaihtelevat eivätkä välttämättä ole vertailukelpoisia keskenään. Tietojen integrointi ja analysointi voi antaa laajemman kuvan alueen elinvoimasta. Elinvoiman määritelmä taas voi vaihdella näkökulmasta ja tavoitteista riippuen, ja ihmiset voivat arvostaa alueen elämää eri tavoin.

Miksi tämä on tärkeää?

Valittujen tekijöiden edistäminen voi auttaa rakentamaan ja ylläpitämään elinvoimaisia kaupunkeja ja alueita, joissa ihmiset viihtyvät ja talous kehittyy. KNK voi oppia olemassa olevista mittauksista ja löytää parhaat käytännöt, mutta myös selvittää, miten ja missä alue tarvitsee kehitystä.

Seuraavat muuttujat voidaan käyttää:

Taloudelliset indikaattorit:

- BKT (Bruttokansantuote): Alueella tuotettujen tavaroiden ja palveluiden kokonaisarvo.
- Työttömyys: Työttömyystaso antaa viitteen työmarkkinoiden terveydestä.
- Tulotasot: Keskimääräinen tulotaso henkilöä kohden antaa käsityksen taloudellisesta hyvinvoinnista.

Sosiaaliset indikaattorit:

- Terveysthuolto: Saatavuus ja laatu.
- Koulutustaso: Korkeakoulutettujen osuus kokonaisväestöstä.
- Rikollisuus: Turvallisuustaso ja rikostilastot.

Ympäristöindikaattorit:

- Ilman ja veden laatu: Ympäristöystävälliset toimenpiteet ja jätehuolto.
- Kestävyyssaloitteet: Ympäristöystävällisten strategioiden ja projektien toteutus.

Infrastrukturi:

- Kuljetusverkosto: Tie-, rautatie-, lentokenttä jne. saatavuus ja tehokkuus.
- Teknologinen infrastrukturi: Laajakaistan, tietoliikenteen ja muiden teknologisten resurssien saatavuus.

Työmarkkinat ja elinkeinoelämä:

- Työmarkkinadynamiikka: Työvoiman kysyntä ja elinkeinoelämän kehitys.
- Yrittäjyysilmasto: Yritystoiminnan mahdollisuudet ja tuki.

Elämänlaatu ja kulttuuriset tekijät:

- Kulttuuri ja virkistys: Kulttuuritapahtumien ja vapaa-ajan mahdollisuuksien saatavuus.
- Asuntomarkkinat: Asuntojen saatavuus ja hintataso.

Innovaatio ja tutkimus:

- Tutkimuslaitokset: Olemassaolo ja maine.
- Patenttirekisteröinnit: Innovaatio ja luovuus alueella.

Saatavuus ja infrastrukturi:

- Läheisyys markkinoihin: Läheisyys suuriin talouskeskuksiin ja kansainvälisiin markkinoihin.
- Kuljetusverkosto: Kuljetusinfrastruktuurin tehokkuus ja kattavuus.

Elinvoimaisten kaupunkien ja alueiden tunnusmerkkinä on usein sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöön liittyvien tekijöiden yhdistelmä. Tässä on joitakin näkökohtia, jotka usein edistävät elinvoimaa:

a) Taloudellinen monimuotoisuus: Kukoistava talous eri aloilla, jotka ovat omillaan vahvoja ja kestäviä markkinoiden vaihteluille. Tässä korostetaan eri teollisuudenaloja, pk-yrityksiä ja innovaatioita.

b) Koulutus ja tutkimus: Korkealaatuisen koulutuksen ja tutkimuksen saatavuus on ratkaisevan tärkeää kyvykkyyksien houkuttelemiseksi ja innovaation edistämiseksi.

c) Infrastrukturi: Hyvin kehittynyt ja tehokas infrastrukturi, mukaan lukien kuljetus-, viestintä- ja energiaverkot, on olennaista taloudellisen kasvun ja päivittäisen elämän laadun tukemiseksi.

d) Sosiaaliset tekijät: Yhteiskunnallinen ympäristö, joka edistää sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja sisällyttämistä.

e) Kestävyys: Ympäristöllinen kestävyys.

f) Kulttuuritarjonta ja virkistys.

g) Innovaatio ja yrittäjyys: Innovaation ja yrittäjyyden tukeminen edistää talouskasvua ja luo dynaamisen työympäristön.

h) Hyvä kaupunkisuunnittelu ja -muotoilu.

i) Saavutettavuus ja liikkuvuus: Tehokkaat liikennejärjestelmät edistävät liikkuvuutta ja mahdollistavat helpon pääsyn työhön, koulutukseen ja vapaa-ajan aktiviteetteihin.

j) Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö: Yhteistyö julkisen ja yksityisen sektorin välillä voi edistää tehokasta kehitys- ja hallintastrategiaa.

Suunnittelu- ja konsulttiyritys WSPn "Alueiden tutkimus 2023" raportti

Muutamia johtopäätöksiä raportista:

► Väestöliikkeet ovat jälleen keskittyneet kaupunkien keskustoihin; olemme demografisen käännekohdan äärellä, jossa nettomuutto on historiallisen korkealla tasolla. Syntyvyys on matala, ja kasvukeskuksissa lapsilukumäärä kasvaa hälyttävällä tahdilla alhaisen tulotason kotitalouksissa. Samalla nämä keskukset kokevat usein merkittävää maahanmuuttoa. Kuntien työ monimuotoisuuden edistämiseksi ja niiden vastaanotto- ja integrointikyky ovat ratkaisevan tärkeitä. Kyse on suurten kaupunkien sosiaalisista muutoksista, kaupunkeja joissa 57 % maan väestöstä asuu. Huomio tulee kiinnittää mielipiteenmuodostukseen, kestävien ratkaisujen edistämiseen ja rohkeaan investoimiseen.

► Tarvitaan yleisesti ottaen parempi tietopohja ja ymmärrys siitä, miten sosiaalisia muutoksia toteutetaan. Muuttuva geopolitiikka ja uudet teollisuudenalat asettavat haasteita kuljetusverkostoon ja työvoimaan. Suunnitellut 150 miljardin investoinnit sekä ulkomaankaupan ja puolustuksen tarpeet uudessa geopolitiikassa ympäristössä vaativat uutta otetta kansainvälisten yhteyksien kehittämiseksi. Myös Pohjois-Suomen matkailun ja kaivosteollisuuden odotetaan kehittyvän, joten infrastruktuuri-investointien on tapahduttava oikeaan aikaan.

► Kestävän Suomen varmistamiseksi tarvitaan monipuolisia yhteyksiä ja vahvoja energiansiirtoverkkoja. Puhtaan teollisuuden muuttuva trendi asettaa haasteita työvoiman saatavuuden.

► Parantuneeseen työllisyystilanteeseen vaikuttaa tällä hetkellä moni tekijä, ja tilanne työmarkkinoilla tulee olemaan haastava käynnissä olevan reformikauden jälkeen.

► Terveystaloudelliset palvelut ovat parantuneet, ja suurempi painopiste on ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa. Hyvinvointialueilla terveydenhuollon järjestämisen lisäksi on keskityttävä terveydenhuollon kuorman vähentämiseen. On tapahtunut positiivista kehitystä yrityksissä työntekijöiden hyvinvoinnin suhteen, ja työterveyshuolto on avainasemassa terveyden ylläpitämisessä.

► Kansainväliset sopimukset ja uusi lainsäädäntö vuoden 2030 jälkeen ovat elinvoiman moottori ja edellytys toimeentulon varmuudella, ja kiertotalouden edistäminen kaikilla toimialoilla on tärkeä osa kestävästä kehityksestä. Alueiden rooli on ekosysteemien kehittäminen, luonnonympäristön tuntemuksen parantaminen ja luonnonvarojen saatavuuden varmistaminen. Yritysten rooli on uudistuminen ja tavoitteellinen kasvu, ja tämä tapahtuu vihreän siirtymän kautta.

► Toimeentulon turvaamisesta tuli prioriteetti muuttuvan ilmaston ja Euroopan tapahtumien takia, ja nyt halutaan olla proaktiivisempia sisäisen turvallisuuden suhteen.

Näin Suupohjan rannikkoseutu voi hyötyä trendeistä

Miten Suupohjan rannikkoseutua voi hyödyntää tätä tietoa omassa kehityksessään?

- Närpiön väestönkehitys osoittaa positiivista trendiä, kun taas muissa kaupungeissa tilanne on päinvastainen. Suurilla kaupungeilla on edelleen vetovoimaa, mutta niiden ympäröivää aluetta voitaisiin paremmin hyödyntää.
- Suupohjan rannikkoseudun vahva yrittäjäyys näkyy kaikissa elinvoimamittauksissa.
- Vihreän siirtymisen investoinnit ovat pitkälti kuntien ja suurempien yritysten harteilla. Kysymys onkin, miten pk-yritysten työ näiden kysymysten parissa saadaan näkyville.
- Mielipidevaikuttamista mainitaan WSP:ssä eri indikaattoreissa.
- Lapsiköyhyys: Mitä se tarkoittaa, että yhä useammat elävät matalan tulotason talouksissa?
- Alueen lojaalisuus vaikuttaa muuttoliikkeeseen.
- Viimeisin valtakunnallinen lukioden mittausta osoittaa, että Kristiinankaupungin lukio on maan rankingin kärjessä
- Korkeakoulutuksen olemassaolo edistää innovaatioita ja tutkimusta